

ادبیات ، فنون عسکریه ، بحریه ، تاریخ ،
تجارت ، زراعت ، صنایع ، معارف ، امور
نافعه و ! کلنجہ لی فقراتدن باحث مصور
جریده در .

ہر نوع خصوصیات ایچون غزتہ نیک مدبری
سمادتلو طاہر بک افندی حضر تلیزینہ مراجعت
اولنور .

BUREAUX :
Imprimerie Tahir Bey
40, rue de la Sublime-Porte,
STAMBOUL

ارتقا

(ارتقا) نیک استانبول و طبرہ ایچون
بر سنہ نیک آہونہ سی ۲۲ غروشدر .

مہانتی بالجلہ ارباب قلعہ آہیقدرہ ہر ال
قلم طوتان یازہ بیلیر .

ادارہ خانہ سی باب عالی جادہ سندہ ۴۰
نومرولی « معلومات » مطبعہ سیدر .

JOURNAL ILLUSTRÉ
IRTIKA

نسخہ سی : ۲۰ پارہ یہ در

جمعه کونلری نشر اولنور فنی و ادبی مصور عثمانلی غزتہ سیدر

نسخہ سی : ۲۰ پارہ یہ در

اولان کولکلهک محفوظی ازیادی استعداده
غنیهله بربری مشکل راستهعالیله انکشافه
آماده بولتیورلر؛ بلبلر نغمه وجد آوره.
لریله تسملرینه هم یاراوله جقلری، برده
آینه مجالسی ایله ارانه ایده جکلری لطافتی
عکس ایتدیرمکی، یاد صباهویله چیچکلرک
وریفه ذهنی اهزاز ایتدیرمک بوی امل
زار وفالری مشام جان ایصال ایده جکمی،
زمان سحرک شبنملری قطره لعل دودلریله
اوزنک لطیفی محافظه ایده جکلری تأمین
ایدیورلر؛ غنجهلر بوشتایق آمیز ترغیله
مغزور آهسته آهسته آجیلده باشلیورلر.
بو صفای دن حصه یاب مسار اولان
قلبلر ازهار نوهارک تسملری نجسین؟
قوشلر ترنم شوق آورلریله، برده آهنگ
خوش اداسیله، باد صبا حیات بخشا و زانیله
بوایستام نوینی، بو انکشاف املی تجیل
ایدیورلر.

هر درلو بدایع طبیعتک جلوه کر اولدینی
بو قیمتدار سحر زمانک نشسته طوبولیور.
خورشید درخشناک شعله آتشی بوی بدل
لطافتی قیس قیلور. قوشلر نغمه لری کسبور
دره لر شو صیفای فخره طوبه دقلری شراب
ایدرجه نه حزن حزن آقور.
سحرک صفاسنه طوبولیان شو آن فرخانه
کنده هر قلب اذواق طبیعتی دن ملذذ اولورکن
بن محافظه سنه صولدرجه اعتدالیسکیم کوربه
برفدالک نمره عمری اولان غنجهلرک ایلک
استباهی کورمک ایچون نکاهمی اوفدانه
عطفت ایتش، متصل اوخنده وصلته مترقب
بولوردم. اودرجه که کولک فدلک اکتساب
زیئنه معطوف اولان دیدلرم جهانک کیند.
کجه مرزاد اولان لطافتی کورمیور؛ قوشلرک
نال شوق ایتاجلری، درمک ترانه پر مساری
بیله بی بومال درویندن بردرلو ایتدیرمور.
دی، مجزونده اولیوردم. غنجهلرم آجیله
حق، انلرک تسمی روحی اعزاز قیله حق.
صفای طبیعتک محرومیتی بو صورتله تلافی
ایده جکدم.

بن بومال زیبا غنجهلرک آجیلشلیری
کورمک ایچون داغما اوفدانه نصب عین اید.
رکن اوزاقدن کان شویله برنس سامعیمی
اوقشادی:

نوبهار ایلمی صاحبدی پای یاره ای کولک
صاری قلیلا، مانی سنبلی؛ مورمککشه، پنبهک
شاعر خوش مقالک شوبه بری فیاض
ایتدی. اطرافه باقم. برده نه کوریم؟
مهرشم عزم راه کستان ایتش. قنایه سنده
اوتوریور، ازهارک لطافتی، عطری ایل
روحی تلذذ قیایور؛ فستاندن بهارل،
اتشراحرل، صاجیلوردی. فجرک
یونشته ذوق آیکندن صفا یاب اولق ایچون

بی یانته جاغردی. کندیسک بوارزوسنی
اصغالیجه مکلمدن نه شکوفه رنگینک باشند
ایرله مدیعی اکلامش اولمکی کزدمه کلدی.
ستمه میدان برافیه ق دیدمکه:

عفو ایدرسکیز. شوفداندکی غنجهلرک
آجیلشلیری مشاهده اتمک عزمده بولدم
ارزو یوریلورسه برابر سیرایدروز.

تسمی اما ایدر برطور نشسته کارانه
ایله استرحامی قبول ایتدی. ایکیزده نظر.
مزنی اوفدانه عطفت ایتش، متصل اومال
پیرا غنجهلرک انکشافی تماشای ایدیرورق.
اوق برطور مورچقندن عبارت اولان
غنجهلرک قمرلری آجیلده؛ رنگ آتیشلری
کوزومک؛ بردابک دوداقلری کی قزارمه،
بو انکشافه جرأت ویرن ژاله لر سینه صافده
پارلامغه باشلادی. متحیرانه دوام ایدن
تماشامن بش اون دقیقه امتداد ایتدیکه آرتق
اوقظر ربا غنجهلر ایتش؛ کسانه، قوشلره
ذوق آشیانه تسملر صاحش ایدی. قوشلر
نوحه رقت آورنریله ترنم ساز سرور هبور
اولورکن ماه پرتو نثارم ایلر برابر نوشکفته
غنجهلرک سعادت ربیعاری تسعید ایدیسوزدق.
انکشاف ازهارک تماشایی روحی
اودرجه نشه یاب ایتش که صفای قلیسی
الحا آیلر:

«رنوزادک قدومی کی بوغنجهلرک
انکشافی قلبی تسریقلدی؛ بو تماشاروحه
انساط ویردی. کال اهتام ایلر محافظه ایتد.
یککیز بوغنجهلرک تماشای انکشافریله غیر.
تکرک نمره افتخاری ادرک ایتدیککیز
ایچون یک مسعودسکیز!»

دیدی. هان نوشکفته کلرمی صمیمی
برنشته ایلر اوقشادی، برطور متدبانه ایلر
صوردی:

«ازهار نوبهاردن یالکیز کلرمی
سیورسکیز؟»
دیدمکه!

«ازهار بهاری سوزم. فقط
بر معصومک خنده می کی بو چیچکلرک
تسمی ده آیدر. هان آجیلدقلری کی
صولارلر.

بو چیچکلرک هر برسک حائر اولدینی
لطافت دیکرینه مقبس اوله من. هیدی برنک
ایلر اکتساب زینت ایتشدر. فقط روحی
منفرح، قلبی منشرح قیلان بر چیچک
وارسه اوده (کل) در. رنگ احمرارلری
کده کلکیزک آتیش حرارتیله تقابل ایتدیری
ایچون کلری دیکر چیچکلره ترجیح ایدرم
رنگاری وجه لطیفکزه بکزمه سیدی او.
چیچکلری ده کلر کی سوزمی ایدم؟
یوق ملکم یوق!.. بو چیچکلرک
بشقه برکشن سودا؛ پرستیده قلوبک نظر.

لرینی، امیدلرینی، خیاللرینی قمر شبنملرک
طاشیدقلریچون سوزمی، نشه لی، روحی
درلر!

ازهار نوبهاری سومه مک جانمی طیانر؟
سز شکفته ربیعک وریفه ترنیه، طراوت
آنته بشقه برشوق حرارتی حائر اولان
پوسهلر فامکزی تلمس ایتدیررک او چیچکلرک
ظرافت و زینتلیری تجیل ایدرسکیز ده افتاده
روحکز اوخصوصده بیکانه می قایر؟
صبح مهارده شور عیون ایتهاج، تفریح
دل انشراح قیلان بهار چیچکلری هر ان
سوزم. هله او، نکشه، لاله، سنیل، زنبق،
قیلا ده صمیمی برنشته قلب ایلر سودیکم
چیچکلرک.

طلعت حجابی

مضامین

— هر سکلی عارف حکمت یک —

بوکون عالم ادیبانمز، بنام شعری
عصرندن، ناثلی قدیمه ثانی هر سکلی عارف
حکمت یک کی برداهی شعر و بیان محروم
قالدینی ایچون نه قسدر تأسف ایدلسه ری
وارد.

اعظم حکمای اسلامیه دن نحر بر فضائل
طینت، اولان عارف حکمت، آرتق متواری
حدادیت اولدی. اوت! بوکون عارف
حکمت یک دینلر اوفاضل محترم وفات ایتدی.
فقط نام ناضلانه می قاله جقدر.

مرحوم مشارالیهک یازمش اولدینی
اشعار بدیعه حکمت طرازی بر دریکتا،
بر حقیقت محضه ایدی. زمانمز عارف حکمت
یک کی — اووادی حکمتده — هنوز ده
برشاعر پیشدرمه مشدر دنیله یلور.
اولیغ و جید یازیلر بر بکارت نامه ایچنده حیات
طبیعه لری محافظه ایتشار الی الاید محافظه
ایده بلمک لیاقت ممتاز سنی کوسترمکده
بولنشلرد.

هر برغزلی ایات یک طرز بیان و تبلیغ افکارده
بو حقیقت و ادیبندن هیچ بر زمان ایرلامش سوز.
لری هپ قلب متین شاعرانه سک سنوحت
منعکسه طبیعیه سندن بولنشلرد. علم ایلر حکمت
اوخامه قدرنک پیشوایی اولمش وزه
و اولسه نوراضانی جوهر مینای روح
نشوب بخش حیرت اوملازدی دله صهبای روح
آشنای صورت رصان اولان اهل دله
رنگ وحدت کوستر آینه سیمای روح
انکشاف آرای انوار تحلیات ایکن

زائل اولماز آب و تاب کور هر یکتای روح
منظومه غراسی کی یادکار عارفانلری برافرق
مفاخر المر فالو دقلرینی تصدیق ایتدیرتمشلرد.

عارف حکمت یک شعر دینلر لازمه
روحی کلدن، بلبلدن، سنبلدن عبارت ظن ایتدیر
واقعا، بهارک الحافندن، سحرک صباحندن
شمعه، حلاوتندن دخی بخله اوجه تائده
اقتدارینی دخی اکلامشدر. فقط
نی فائده ایلر شق اسراع قارینه حصراوقات
ایلر مه مشدر اوخامه اعجاز تامل ایلر شعری
مزج ایتش وایشته زه بوکون قلیاب اوله.
بیمسی مستحل برکتب حکمت برافشدر.
مشارالیه حدأ علویات ایلر اشتغال ایدردی.
وحقیقتاً شعر سوزلردی. کندیلری معنای
مدلول حقیقسیله، شاعر، حکیم،
منشی، برافضل ایدی.

شعرلرنده حکمت. حقیقت کی
علویاتی مزج ایتش وزه بنه بونک کی
بیکلرجه مصارع برجسته یادکار برافشدر.
کندیلری بویله اولقله برابر بعضاً شو
خانه شعر سوبلکاری ده اولوردی.
فقط باوان، خاییده برطرزده دتل بلنکه
اوراده بیله بردرس حکمت، بر حقیقت،
بر علویت کبوسه سترده رنگ یازمی التزام
ایدلردی:

«بزم صفاده ساقی می اولدی صائمه دربان
آیاغه، دوکولش رندالک آب روی
می آتشیله رخشان امل ورخی درخشان
کاکلاری برشان کورسم اوماهرینی»
مرحوم مشارالیه زمانمزک انکزیده و فقط طرز
و کندیلرنده موجود اولان وسعت قریحه،
جذبات مقال، علویت تصور نقطه نظرندن
اک فلسفه آمیز شعری یکنانه می ایدی.

کاتب زاده: نظیف

مضامین

پترول: Pétrole

— مابعد —

فرانسه مشاهیر اقتصاد بونندن موسیو
[شیوکوبو] شوقینلرده آمریقادده بولان
(استادار اوئیل تروست)، یعنی غازیانی
سندیه سنه دائر شایان اهمیت و مطالعه بر مقاله
یازمشدر.

موسیو ایلر یازمش اولدینی مقاله سنده
دیورکه:
اوتدنبیری سندیه؛ هر سنه خام پتولی
طوغریدن طوغری به مستحصللردن اشترا

پراينده (ساتوی قرالی) ده محفوظ بولتان (هره نفرېد برغ) (۱۷۴۵) سنه سی محاربه سی مصور تابلو

پترولك سوبه سی انجني برمه قدر ايتديكي ده شايان اشعار بر كفيتمدر .

پترولك منشاى - پترولك منشاى حقنده برچوق فرضيه لر قبول اوليور. بزده بوراده يالكر (برتللو) و (مواسانا) نامنده كي كيميا كرلرك فرضيه لرني ذكر ايله اكتفا ايده چكر :

(برتللو) ديسورك: طوپراق داخلنده بلاماء حامض قاربون . ص. بولك ياردميله قلوبه اوزرنيه تاثير ايدر ك اوزمان استه ميلن حصوله كليه . بوجسم ده عين زمانده بويوك برتضييق ايله يوكسك بر درجه حرارتك تحت تاثيرنده در . مابده ي وار

ناتق اكرم

حين كشادنده (۱) مليون لتره قدر غاز اعطا ايتمش ، (۹۰) مترلك رارنفاع نامسموع درجمنده يوكسلرك شواهي جبال كي پترولك ستونلري حصوله كنير مشدى . مع هذا درت ماه قدرت عمليات مختلفه اجرا اولندقد نصكره انجني قوبولك پترولى حوضه لره سوق اوله بامشدر . بوزمان ظرفنده پترولك اطرافه استيلا ايدرك بويوك بويوك دره لر حصوله كنير مشدى . پترولك ايله برابر چيقان قوملرده جوارده بولان ايذه مرتقفيه ديوارلرنيه قدر بوكسله مشدر . فشقريه من مستعملردن غاز باغي طلومبلر واطحطه سيله اخراج ايدرلر و (۱۹۰۰۰۰۰) متره كمكي پترولك استخراج اولنديغي حالده

آمريقا مالك كننده ولو كه سبه ناجيز بره سرمايه اخلاصندن اولسون . هر سنديقه لك برچوق رقيبلى واردر . سنديقه مديرلري قواعد اقتصاديه نهايت درجه ده رعايت واعتنا كوسترمكنه درلر .

باخصوص عرض وطاب قاعده سي هيچ بر زمان نظر اهميتدن دور طومازلر . بوسيد . ندر ك پترولك فيآت حاليه سي زمان تشكيلدن اولكي فيآت نه نظر آ جزئي زريد ايتملر در . سنديقه لك هان يوزده اللى استيتمده بر حصه تمتع توزيع ايتك كي شمدى به قدر مثالى نامسبوق بر موفقيته نائل اولمى ده بو . اسبابدن نشأت ايتشدر .

آمريقا سنديقه لرنيك هيچ برى شمدى به قدر بويكه بر حصه تمتع الوده ايدمه مشدر .

ايتكمده ، وسايط نقايه نيك انتظام وكممايى سايه سنده منافع بشريه به دسترس اولمقد در . پترولك قبولرندن تصفيه فابريقه لرنيه قدر متين بورولر فرش ايدلشدر . قوبولرك عدده دى (۱۷۰۰) ي متجاوزدر .

سنديقه ديركتورلري ايلرودنبري شمند . وفر قومباياليه حسن اشلاف وامتزاجى عادت اخذ ايتشملر در . زيرا : هر نه قدر پترولى قبولرندن تصفيه فابريقه لرنيه بورولر نقل ايتكمده ايسده چارسوى نداول وتجارتو سرعت ممكن ايله سوق وايصال ايدنه شمندوفرلدر . بويدي .

سنديقه صورت . كممايده تشكيل ايتمش بر شركت صصايمدر . بانكرلر وناچرلرك معاونت نقديه سيله متشكل بر مؤسسه ماليه دكلدر . شركتك مجموع سرمايه سي (۱۱۰) مليون دولاره بالغ اولور . فقط بوسرمايه يك چوق حصه داران ارمه سنده دوجار انقسام اولمشدر .

سنديقه لك ايشلتمكه اولديني فابريقه وسائرلرك قيمتي (۴۶۵) مليون دولاردر . سنديقه لك تحويلات اخلاصه توزيع ايتديكي حصه تمتع ، (۱۸۸۲) تاريخندن برى ساحه ترقيده طولامقده در . (۱۹۰۲) سنه سنده منكور حصه تمتع يوزده قرق سكره بالغ اولمشدر .

خام پترولك هماسي ظن اولنديغي قدر تنزل ايتمه مشدر . تصفيه ايدلان پترولك فيآتي هر زمان پيايسه به تاياع بولمقد در . سنديقه : آني ايتديكي كي زريد ايتك اقتداريني حائر دكلدر .

بروسه دن فونيه سياست

سياح : محمد ضيا

— مابده —

كتبخانه سنه كلنجه : عمر افندي اسمنده بر صاحب حيتيرورك انشا ايتديردكي جامع دروننده كي كتبخانه ده (۶۴۳) عدد كتب نفيسه و معتبره نظر كاه استفاده اتمه وضع اولمشدر .

اق شهر قصه سي كرك موقع جغرافيه و كرك اسكيشهر - قونيه شمندوفر خطي اوزرنده بولندي اعتباريله معارفجه دها زياده رقي به مستمد اولديني جهته بولاده كي مكاتيك تنظيم واصلاح احوالى ورشديه مكنتيك دخی استكمال اسباب ترقيسي حسب الحمية ارزو ايدنور .

قافقاسيده [باكو] جوارنده كي پترولك قوبولرني آچازدن مقدم قوبو اغزلرنيه بر كار كير ديوار چكبلر . و صوكره بوقوبو . لرك اغزلرنيه دميرن بر آغزالق چكبلر . پترولك : فشقريه جني زمان خصوص بورولر اعانه سيله حزينه لره سوق اولور . بوعمليايك اكثر احوالده اجرامى كوجدر چونكه بعض قوبولر واردر ك ايتداي كشاده لرنده پترولك يك مبذول برصورنده فوران ايدر . و حقي بضا آلات وادوات لازمه حضريه نيك كافه سي برهوا ايتدكن ماعدا ؛ اوراده ايشلن عمليه ده سورت . ميانكمده ايراث خسار ايتمش اولور .

از جمله [دروزبا : Droujba] قوبوسى